

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO „SLOVENSKEGA
PLANINSKEGA DRUŠTVA“

XXVI. LETNIK ————— 1926 ————— ŠTEV. 4

ETNA.

Dr. Josip Ciril Oblak.

(Odlomek iz potopisa, ki ni potopis, nego popotna študija.)

(Dalje.)

Od kočice »Casa inglese« na Piano del Lago pa do gornjega vrha je še 300 m, — eno uro hoda, skoro natanko toliko kakor na Triglav od Kredarice, — toda stokrat mučnejše, čeprav ne nevarno. Ta stožec je zelo strm, stvorjen od lavinega pepela, pomešan z nekakim lavinim gruščem. Pod vsako stopinjo se ruši ta nestalna razmetana in zrahljana masa; dostikrat zdrkneš s prihodnjo stopinjo za večjo razdaljo nazaj, kakor pa si se prestopil — in muke se pričnejo iznova. Tako telovadiš dobro uro, da dospeš do roba, do kraterja. Pogled vanj, še bolj pa po širnem svetu je tako pretresljiv in veličasten, da mahoma pozabiš na vse prestane težave. Naš stari Kadilnik je dejal, da se je čutil, ko je stopil na še za kakih 300 m višji Großglockner, za kaj več nego navadnega človeka, videč vse, kar je pod njim nižje, in to z vrha v sredi drugih vrhov, ki se kosajo med seboj in z njim po velikosti in stavijo drug drugega v svojo senco. Kaj naj rečem jaz o Etni, ki stoji tu kakor Ciklop nad delom zemeljske oble brez vsake konkurence sredi samih pritlikavcev, porinjen gori v obzorje, ki ni nikjer zaprto, niti na celini niti na morju; kjer ni niti najmanjše ovire, ki bi zapirala pogled v brezmejno daljo, a njej stavi meje le slabost človeških oči!

Panorama s premerom 400 km! Tak razgled ti more nuditi edino vulkan, kakor je Etna, vzrasel sam iz sebe ob morju nad vse druge vrhove v širni dalji; Etna je v tem oziru redkost med vulkani; sicer ležijo vsi vulkani ob morju — vsaj vsi delujoči, ugasli pa so bili prav gotovo tudi nekdanj ob morju. Nastanejo pa tam, kjer so se tvorile globoke razpoke v zemeljski skorji, koje debelina znaša povprečno 60 km. Ker meri zemeljski premer okroglo 12.000 km, zemeljska skorja, ki obdaja ogromno okroglo posodo, pa samo 120 km, ostane še 11.880 km premera za mistično njeno notranjost. Zemeljska

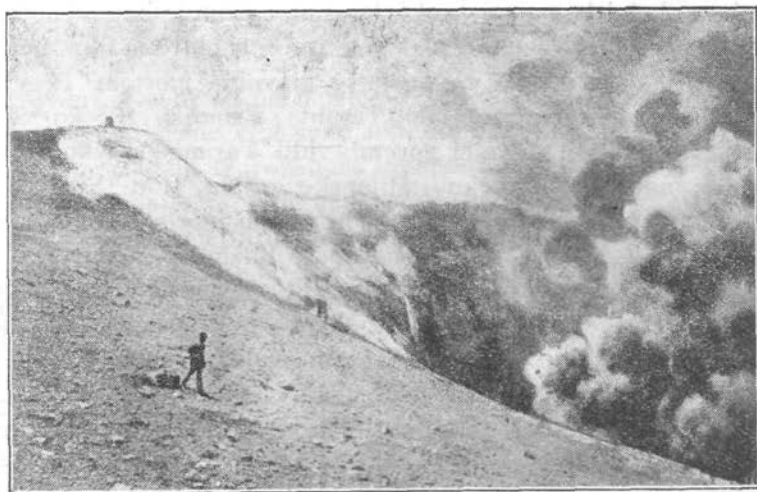
skorja, po kateri se gibljemo, ne odgovarja morda niti debelosti jajčje lupine . . .

Saj nas mora biti skoro strah hoditi po tej ljubi zemlji, če pomislimo, da se mora zdaj pa zdaj sesesti, z vsemi morji in gorami, v svojo bolj ali manj mehko notranjost. Ta zemeljska skorja je trda, a krhka, rušljiva kamenita masa; pod njo je takozv. plastična zona do 120 km globine. Čim globlje prodiraš v globino zemlje, tembolj se viša temperatura; po neizprosni logičnem zaključku mora biti pri globini 60 km vročina tolikšna, da se vsaka tvarina stopi; kljub temu se smatra, da zemeljsko jedro ni tekoče, nego kljub vročini strnjeno (starr), to pa vsled velikanskega pritiska od zgoraj. Toda to je le ena izmed več teorij (Günther, Fischer, Sieberg i. dr.). Lava, ki prihaja — kakor se smatra — najmanj iz globine 60 km, pa je vendarle tekoča; kako to? Ob, ali bolje, pod razpokami zemeljske skorje je naravno ta pritisk zmanjšan in tako nastanejo velikanska ognjišča, rezervoarji — ali kako bi se že izrazil — tekoče tvarine, ki po tej teoriji ne tvorijo v tej tekoči obliki celega notranjega bolj ali manj mehkega ali celo trdega — kdo ve? — jedra zemlje . . .

Take razpoke in špranje pa so nastale tam in tedaj, kadar so se zrušile ali odkrhnilo — težko je najti pravi izraz — velikanske grude zemeljske skorje, se odločili celi deli celine, se prelomili in jih je prelilo morje, v katero so se pogreznile. Tu dobi tvoreča se lava zraka. Vsled velikanskega pritiska od zgoraj in od strani bruhne lava z elementarno silo skozi take razpoke ter ustvarja vulkane, ki stoje sicer nad geološko jako mlado podlago. Sploh je cela Sicilija z geološkega stališča razmeroma mlada tvorba; dvignila se je iz morja in se še dviguje, je že davno ločena od Italije po ozki Mesinski cesti, toda podmorsko je zvezana po 120 km dolgem podmorskem mostu tudi z Afriko, kar kaže na celinsko zvezo z deželno črnecem v pradobi.

Toda nimaš prav časa in volje, da bi na vrhu Etne pri tako očarljivem razgledu po nadzemskem svetu premišljeval bolj ali manj učene podzemeljske teorije, ki so sicer eksaktne, a gledajo v daljno preteklost in tudi v prihodnost. Kajti pred in pod teboj je veličastna, vsepremagujoča sedanost, ki docela prevzame tvoje misli in te zgrabi s tako elementarnostjo, da nemo strmiš v veličastvenost prirode in nehote zaslutiš božanstvenost tega stvarstva. Koliko sveta leži na ogled pred teboj, kakor pred svojim gospodarjem, pa se vendar čutiš pred njim tako majhnega in ničevega, kakor če se zvečer ozreš v brezdanje nebo ter se zamisliš v neštete in neizmerne svetove nad teboj, ki so v vsemirju brez konca in kraja tam, kjer klone tvoj visoko leteči duh pred večno nerešeno in nerešljivo uganko.

In zdaj si zamislite sebe na najvišjo točko roba Etninega kraterja, 3279 m nad morjem, pred solničnim vzhodom, ki je bil lani 30. maja okoli 4. ure zjutraj. Preden vziđe solnce na vzhodu, se vleže čez ves kolosalni otok, ki ima 7 provinc in obsega 25.738 km², torej 2 ½ krat toliko kakor bivša Kranjska, ali polovico stare češke kraljevine, se vleže senca Etne, kot kolosalen, temnovijolčast trikotnik... Vtem pa se že jame svitati na vzhodu in prične se čudovita igra barv, dokler ne zablisnejo prvi žarki triumfalno vzhajajočega solncea iz brezdanjega morja gori k tebi, a po bliskovo izginja z otoka ogromna pošast gigantske sence Etne. Pred teboj se

Krater Etne.

poraja beli dan toli zmagoslavno in pretresujoče, da ti je duša docela premagana od tega nepopisnega prizora; omamljen si, da se ti zdi, kakor da nisi več človek, nego neko drugo bitje brez telesa. In potem gledaš in vidiš okoli sebe samo brezdanjost; v krater, ki je neposredno pod teboj, se niti ne ozreš, čeprav je on sam višek zanimivosti. Polagoma se zaveš: kakor iz narkoze se vzbujajoč, začneš iskati trdnih točk na otoku. — V središču -gorišču otoka opaziš Castrogiovanni, kakor majhen popek, malo drobno stvarco na malem gričku; doli v dolini od Caltanisette pa se je videlo to znamenito mestece tako inpozantno in je toli smelo gledalo v ta božji svet, kakor da je cela Sicilija samo radi njega tukaj. In počasi začneš tipati dalje po gorskih falangah od Palerma, od enega opla Sicilije pa do drugega, okoli 300 km dolžine; ta gigantski trikotnik meri z vsemi stranicami do 1115 km. Trinakrija leži pred teboj, obdana od vseh strani od morja,

kakor na tvoji dlani . . . Kdor tega sam ni videl, si težko predstavlja velikost Sicilije, naj je tudi videl največji jugoslovanski otok Krk, ki je več ko 20 krat manjši kakor Sicilija.

Poiščeš pa vse tri ogle tega velikanskega trikotnika in jih najdeš: najdaljnjšega na zahodu, to je vrh Eryx, venčan z mestom S. Giuliano nad Trapani. Od Palermske luke sem se v krasnem položaju vleče falanga takozvanih Madonijskih gora z impozantnim Pizzo di Palermo, takoj onstran vulkanskega območja Etninega, v zmerni razdalji so Monti Nebrodići z naravnim svojim podaljškom Monti Peloritani, ki segajo tja do vzhodnega ogla, kjer leži našim očem za Mesinskim predgorjem skrita nesrečna Mesina. Pripominjam pa, da jo po krivici smatrajo kot žrtev Etne; Etna je baje nedolžen na potresih tektonskega izvora, pod katerim trpi tudi onstran Mesinske ceste se dvigajoča gorata Kalabrija z glavnim mestom Reggio di Calabria in cel škorenj gori do Taranta - Brindisi. Preko cele te Kalabrije, z visokimi njenimi gorami, vidiš Tarantsko luko in skoro pred seboj najjužnejšo točko italijanske celine (Cap Spartivento). Onstran Monti Nebrodići ugledaš v Tirenskem morju mične Liparske otoke. Pa kaj vse to — to je konečno še bližina — toda proti jugu uzreš naokoli 200 km zračne daljave sredi Sredozemskega morja ležeči otok Malto, in na zahodu celo Agade. Nimaš skoraj časa, da bi študiral prelepo obrežje Sicilije z njenimi krasnimi velikimi lukami, ki se tako lepo odražajo od morja. V najbližji bližini, takorekoč pod teboj, leži po Palermu druga najlepša krajina Sicilije: luka Taorminska in nad njo gori na beli skali svetla bela Taormina s svojimi starinskimi spomeniki. Na južni strani vidiš luko mesta Avgusta in še dalje Sirakuško s staroslavno Sirakuzo, a preko nje uzreš najjužnejšo točko na južnem voglu trikotnika — Cap Passero. Okoli in okoli Etne pa vsa ta nešteta mesta in vasi, s svojimi 300.000 prebivalci; posebno lepa je Catania, ta biser med italijanskimi velemesti: grandiozna slika, ki ti nikdar ne izgine iz spomina.

Človek bi najrajši kar vedno gori ostal; a v tem jutranjem mrazu v taki višini nikdo dolgo ne zdrži na enem mestu; zato smo šli okoli in okoli kraterja z obodom okrog 5 km. Pogled v krater je grandiozen, zlasti za onega, ki n. pr. še ni videl Vezuva. Z roba gledaš naravnost v vedno kadeče se brezno 200 do 250 m v globino, s sila raztrganimi stenami. Ne smeš misliti, da boš videl s katerega koli vulkana kar 60 km pod zemljo, kjer se kuha lava; krater ni enostaven kakor kak lonec ali dimnik! Poglej v kaki geološki knjigi prerez Etne in videl boš, da sega razpoka napošev pod goro in potem pod morsko gladino proti centru zemlje. Zato ta dim ni vroč, da bi morda v njem kuhl kavo ali si grel od mraza premrle ude; dim je čisto ohlajen, smrdi pa

zelo po žveplu; zato je razumljivo, da leži 10 mesecev sneg po stožcu, ne da bi se tajal od vulkanske toplote. Staja ga samo solnce. Premer kraterja znaša $\frac{1}{2}$ km in sam na sebi ne nudi tistemu, ki je videl onega na Vezuvu, nič posebnega; je pa seveda zanimiv, ker je sila raztrgan in divji ter dostikrat po nagromadenih stenah vsled izbruhov razdeljen v več predelov. Nevarnosti ni nobene pri nekoliko pazljivosti. Tudi se ni bati nenadnega izbruha; lava sploh ne doseže več višine tega previsokega dimnika, ona bruha večinoma iz drugih razpok dosti nižje doli v trupu Etne. Oča Etna samo redko tako radi lepšega ob posebno slovesnih prilikah tudi malo pritisnejo — kakor pri koncertu l. 1886 — a to le bolj pro forma; skratka: oni ga — kakor bi rekel Iblančan — le bolj »markirajo«. Precej »čudno« pa le mora izgledati ob taki priliki na Etni in njegovem pobočju; jaz ne bi bil rad »zraven«. Da bi se pa moglo to zgoditi kar nenadno ob tvojem posetu, to je izključeno, čeprav te vodi pot prav blizu razpok, iz katerih se tu in tam pokadi. Izbruhi niso nenadni, nego se napovedujejo z nevarljivimi simptomi in predznamenji, da postanejo ljudje lahko pozorni. Tudi ne misli, da lava drvi kakor kaka deževnica; prav polagoma se vali navzdol — bolj nevaren je pepel, ki se vsipa nad krajino in kakršen je zasul deloma tudi Stabijo, Pompeje in Herculanium.

(Konec prih.)

PLEZALNI ZAPISNIKI † DR. KLEMENTA JUGA.

(Dalje.)

4. VIII. Odšli, da bi preplezali severozahodno steno R a z o r j a (drugje ko lani), Kveder, Torelli in jaz v Krnico in vstopili takoj spodaj pri začetku stene. Po zelenicah šli (opasno) gori in nato na desno po policah, s travo, sipo in ruševjem poraslih. Torelli na vrvi in mu oprimek zrušil, padel, zato nesiguren. Nato na desno po policah po žlebu, ki ni prestopen, zato ob njem, na levi strani po robu gori, dokler ne preplezali na grebenček (leva meja žleba v začetku); z njega doli in na levo v žleb, ki se začenja od tam gori. Po tem do razritega terena, polnega žlebičev in kaminčkov (cel labirint!). Po srednjih teh žlebičkih gori proti levi obšli izrastek v steni in prišli pod dolg, snežen žleb. Nato po tem žlebu gori, spet obšli izrastek in spet v snežen žleb navzgor. Koncem njega obšli spet izrastek nekoliko navzdol in spet v žleb s snegom gori. Na vrhu žleba obšli izrastek, šli po sipi doli in pod skalami po ozki polici pod 4. žleb, s snegom. Točili vodo; nekaj kamnov prifrčalo preko stene mimo ter se razbilo na skalah. Ne šli po snegu, marveč levo od njega po sipi in skalah manjših žlebov, s te do škrbine pri cerkvenem stolpu (Kirchturm). Zadnji del plezali

vzporedno kakor lani, le bolj na desno, da nismo prišli levo od Razorja, marveč v škrbino med Razorjem in Kirchturmom.

Od te škrbine dalje nas oviral mraz, ker skale vse oledenele od snega, ki zapadel ponoči. Plezali po grebenu v steno in se držali proti levi po žlebih in krasnih kaminih ter meléh, dokler prišli na sipine vzh. pod grebenom Razorja. Od tu po steni gori na greben in na vrh. Od vstopa do vrha plezali 6 ½ ure, v čevljih skoz in skoz. Glavna smer nam je bilo, priti po zelenicah, žlebovih in policah precej na desno v steni, dokler se nekje v višini 1600 m (približno višini vstopa v Križko Steno) ne pričinja široka žlebasta polica, ki preči vso steno na levo gori do pod Kirchturma. Ta polica imela žlebove s 4 sneženimi. Stena vobče lahka. Skala povéčini dobra, oprimki ne ostri, pa trdni. Le posamezna mesta še hudo krušljiva, da se trga pod rokami in nogami. — Z Razorja čez Križko Steno v Pišnico.

5. VIII. S Kvedrom v severovzh. steno Prisojnika. Po stezi proti Križu, prešla greben na desno; dalje do grebena, ki gre pot črezenj na levo. Po tem grebenu na desno gori do njega začetka pod kotlo v sev. vzh. steno. V to kotlo z ledenikom se pride po levi strani po zelenicah (redka skala, sama trava in ruševje!). S kotle doli vedeta dva dolga žlebova. Desni ima sneg, levi je kopen. Desni neprestopen, levi ponekod. Plezala po zelenicah levo od levega žleba, potem gori po kratkem žlebu spet na zelenico in skozi njo po kozji stezi, dokler naju ni privedla v levi žleb. Potem gori do kotla. Pod ledenikom na desno gori. Vstop možen na desno spodaj; po zelenih policah na desno gori in potem po policah na levo.

Ker pa ne hotela izgubljati višine, vstopila rajé v levem gornjem delu po zelenem, v kamin prehajajočem žlebu. Ta žleb strm in težko preplezala, ker radi trave morala v čevljih. Po žlebovih priplezala na travnato, strmo, kotlasto steno. Po tej pa gori do strmih in brezprimkastih plošč. Po teh gori do stene. Na polico na levo do odprtega žleba navzgor. Desno od tega žleba velik stolp, levo pa tudi višji rob. Upal sem, da zadaj za grebenom, ki viden med stolpom in robom, prestopna stena, po kateri bi mogla do vrha. Kveder pa hotel na desno po travnikih in prodastih policah. Vadjljala sva, obveljala je moja. Šla sva po ozki polici preko stene na levo in gori v žleb. Potem splezala gori do grebena, a za njim neprestopen prepad. Jaz splezal nato po grebenu stolpa in po ozki polički okoli tega na levo, ker ne upal preiti doli v globoki žleb z gladkimi stenami, ki je vrhoval nad sèdelcem (škrbini) med stolpom in steno. Pa s stolpa ne mogel dalje, ker polica se nehala. Zato ne mogel priti v steno.

Torej nazaj in v smeri, kakor je rekel Kveder, po polici na desno okoli stolpa in do travnatega in grušastega grebena. Za tem se pokazal

globok žleb med grebenom in steno. Žleb vrhoval na isti škrbini ko prejšnji od leve. Po grušču in polički doli v žleb, a ne na škrbinico, ker naju zanimala strma polica v steni nad žlebom na desno navzgor. Šla sva po tej preko vse stene do roba pod severnim grebenom. Od tega roba, ki je viden z Vršiča kot izrastek, po robu gori, po kaminu na polico, ki vede preko severovzhodne stene polagoma navzgor. Na to polico tudi mogoče se izogniti kaminu po polici, ki s prejšnje police strmeješe navzgor. Tod imajo gamsi prehod s severovzhodne strani na južno stran Prisojnika. Šla sva po polici na jugovzhodni greben, kjer sva našla nemško stezo in po tej na vrh. Ker po zapadni steni oba že plezala, sva šla raje po polici, skozinskozi v čevljih. Do kotle 2 uri, od nje do vrha 5 ur. Z vrha mimo okna na Vršič.

Skala splošno trdna in ugodna. Splošna smer: ledenik — gori desno do roba, okoli po polici na nemško pot. Jaz zadovoljen z uspehom ter spoznal nove prehode (tu lažje in ceneje pot nego z Vršiča), a nezadovoljen, ker ne priplezal od severovzhoda na vrh, kakor sem nameraval. Ni bil umik, ker sva se svobodno odločila za desno okoli, a rad bi, da bi zmagala prvotna (pogojna je bila) namera. Morala bi iti že od zelene kotlaste stene, spodaj proti levi, da bi prišla v vrhnjo steno in po njej navzgor do vrha grebena, če bi bilo kje prehodno.

(Konec prih.)

ŽENA I PLANINARSTVO.

Dr. Gizela Tarczay.

(Dalje.)

II.

Tim pitanjem smo došli do one tačke, koja mene lično najviše zanima: htjela bi Vam naime dokazati, da je planinarstvo za ženu blagodat, što više: jedini spas.

Ne ću ovdje opširno da govorim o blagotvornom utjecaju planinarstva na tjelesno zdravlje. Samo ću mimogrede spomenuti, da je planinarstvo važan faktor u sačuvanju zdravlja. Medju planinarima ne ćete naći slabe, nervozne, degenerirane ljude. Planinari, to su sami čili ljudi, zdravi ko dren i jaki i veseli, a planinarke: to su one žene, koje ne znadu, šta je migrena i nesvijest. Na sviježem gorskom zraku preporadja se tijelo, pluća s šire, srce jače kuca. Tjelesni napor jača mišice, gibanje učini tijelo gibivim, elastičnim, vremenske neprilike nas čine otpornima. U gorskoj tišini se živci smire: planinarke nisu histerične, kao kćeri nizine. Planinarke su mirne i jake kao priroda sama, ali i vedre i vesele, kao priroda sama.

Tjelesni odgoj djevojaka bio je do nedavna veoma zanemaren. Sad zadnje vrijeme polaže se opet veća važnost na to, što je faktično

veoma potrebno. Žena je važan faktor u narodnom životu. Muškarci nas doduše preziru i kažu, da smo mi »dužno« zlo, ali ipak: na ženi stoji sve!

Kakove su žene, takova su djeca; kakove su žene, takav je cijeli narod. U ženi je izvor života, zato ju ne valja pod nipošto zanemariti. Treba učiniti sve, što je moguće, da žene budu dorasle svojoj uzvišenoj zadaći. Žene moraju biti zdrave, a k tome će mnogo doprinijeti 1. gimnastika, 2. razne grane športa, kao hazena, jahanje, veslanje itd. ■ 3. najvažnije: planinarstvo.

Ja ovdje nisam planinarstvo spomenula medju raznim granama športa, jer po mojem uvjerenju planinarstvo nije šport. Šport ide za tjelesnom nekom vještinom a kreće se uvijek oko toga pitanja: tko će bolje? Nogometaši se trude, tko će više goalova zabiti. Trkači se trude: tko će doći prije do cilja? Udešavaju se utakmice, gdje svaki športаш ima prilike, da pokaže svoju vještinu pred publikom. Javnost povladjuje onom, koji je dobio prvu nagradu. U tim utakmicama je opasna klica taštine — ljudi se bave športom ne iz vlastitog uvjerenja, nego iz častohleplja, ne za vlastiti užitak, ne l' art pour l' art, nego samo zato, da pobiju protivnika. Kad ne bi bilo zahvalne zagrebačke publike, koja ih gleda, kad ne bi bilo onog zlatnog kraljevog pokala, ne bi se ni Gradjanski toliko trudio!

U planinarstvu toga nema. Mi nemamo publike — tko bi došao za nama u gorske krajeve, da promatra naše eksperimente? Da mi plaćamo gledaocima, ne bi oni došli z nama! I ne trebaju nam. Mi ne planinarimo za javnost, nego za sebe u samoći. Nas ne vidi nitko, kad se penjemo na klisure i ne ćemo da se nas gleda. Nama ne aplaudira nitko, kad smo sretno prešli preko kojeg eksponiranog mjesta, ali nama nije do aplauza. Nama nije do priznanja, nama nije do časti. Nama ne treba nikakve nagrade. Nas ne čeka na Triglavu zlatan pokal, pa ipak idemo, svake godine idemo gore.

Samo po sebi se razumije, da planinarstvo, koje se tjera ovako bez interesa, ovako idealno, mora biti nešto sasvim drugo nego šport.

Što je najvažnije, u planinarstvu nema takmičenja, nema natjecanja. Zar ne bi smješno bilo, kad bi planinari priredili utrku na Triglav? Kod nas se ne pita: tko će prije gore? Nema takmičenja niti medju pojedinim planinarima, niti medju pojedinim planinarskim udruženjima. Planinarstvo je individualna stvar: Svaki ide svojim korakom, ide takom, gdje baš hoće da ide, gleda ono što mu se svidja, a ide, dotle može. I ne će biti jalan kojem drugom planinaru, koji je možda dalje došo nego on. U planinarstvu nema jala zavisti. Planinar se divi svakome planinaru, koji je bolji od njega. A onaj koji mrzi svoga druga, jer je ovaj bolji od njega, taj nije planinar!

U tom leži velika etička prednost planinarstva nad svim granama športa. I to je ujedno i prelaz k onome, što je glavni predmet mojeg razmatranja a to je: utjecaj planinarstva na dušu, na karakter.

Vi znate, da su žene po svojoj naravi tašte, častohlepne. Zato je bolje, ako se bave planinarstvom, negoli športom, jer planinarstvo isključuje svako častohleplje. Planinarka se ne će nikada hvaliti sa svojim uspjesima. Planinarstvo je tiha sreća, koja se mora uživati u tišini i samoći. Ova se sreća ne da pripovijedati, ne da prikazati. Zato planinar ne voli govoriti o svojim turama pred neplaninarem, jer zna, da ga ovaj ne razumije. Planinar će u najviše slučajeva naići na nerazumijevanje, zato on voli da šuti. On se samo sjeća svojih izleta i to su mu najdraže uspomene. Najljepše su uspomene one, koje se bude u tišini, kad zatvaraš oči. I planinarka će zatvorivši oči, tiho se sjećati svojih milih planina, sjetit će se opasnih momenata, gdje je bio možda njezin život na kocki — i ne će tražiti nikada medalju za hrabrost.

Pa recite: koja bi se grana športa mogla prisposodobiti sa planinarstvom? A ma nijedna!

Neizreciv je velik utjecaj planinarstva na karakter. I tu bih htjela na prvome redu spomenuti iskrenost. Žena, koja je naučena, da govori laž i da čuje laž, bit će iznenadjena, kad dodje u društvo planinara, i primijeti, da je cijeli razgovor planinara u glavnome baziran na iskrenost.

U razgovoru današnjih ljudi ovdje dolje nema iskrenosti. Ne čuje se nijedna iskrena riječ. Čut ćete samo komplimente, laskanje, udvaranje, bezmiselne laži, ugodne neistine, obećanja, zavaravanje — to je ton naših salona. Sasvim drugačije kod planinara. Planinar ne će komplimente praviti svojoj drugarici. Ne će joj laskati ni u kojem pogledu. Ne će joj se klanjati, kao što se velegradski fićfirić klanja svojoj »dami«. Na planini nema više »dama«. Gore smo svi jednaki. I svaki, koji ima iole malo smisla i ljubavi za istinu, taj će uživati, kad bude čuo iskren, prijateljski ton u razgovoru planinara.

Možda će se gospojice onako u prvi čas snebivati, ali će se već nakon nekoliko minuta voljko osjećati u toj novoj atmosferi. U tom čudnom svijetu, gdje nema laži. Gdje svaki samo istinu kaže, pa bila makar neugodna, bez okolišanja, bez zamjere.

Žene, žene — za Vas se kaže, da ste sklone laži — ne dajte se! Podjite na planine i nikada više lažna riječ ne će preći preko Vaših usana!

Sa iskrenošću je usko vezano drugarstvo, kolegialnost planinara. Milina je gledati drugarstvo, koje veže ne

samo planinare, nego i planinare i planinarke. Milina je slušati srdčan ton, kako se planinari sa planinarkama razgovaraju. To je pravo čisto prijateljstvo, ono što Njemač zove Kameradschaft. A Kameradschaft ne pozna razliku u spolu. Gore na planini nema grijeha, nema ni erotike. Sparina zemaljskih strasti ostaje u nizini, u barovima, i na Zrinjevcu: Na planini je čisti gorski zrak i nijedna prljava riječ ne smije da ga okuži!

Dakako, dešava se često, da se iz prijateljstva razvija ljubav, ali to je gorska ljubav, čista kao što su planine čiste.

Gore na Triglavu, na Kredarici tik ispod vrha, sazidana je kapelica u jednoj visini od 2515 m. U ovoj kapelici su već mnogi planinarski brakovi blagoslovljeni. Planinar i planinka, koji su se našli na planini, koji su toliko nezaboravnih časova proživjeli na planini, gdje će se njih dvoje vjenčati, ako ne na planini? Pred licem planina, pred božjim licem. A brak, koji je sklopljen pred božjim licem, ne može biti nesretan.

Ima u Sloveniji starih bračnih parova, koji su se nekada vjenčali na Triglavu, pa ti stari ljudi dolaze još i sada svake godine na Triglav i povedu djecu svoju, i unučad svu, da proslave godišnjicu svadbe svoje na Triglavu.

. . . Malo sam se udaljila od svoje teme pa da se vratim onome što sam počela da kažem: »Nigdje nema tog iskrenog drugarstva i kolegialnosti, kao što medju planinarima.« Od ovoga pak nužno slijedi ona zaista dirljiva velika požrtvovnost, kakove ovdje u nizini nema.

Na nogometnoj utakmici sigurno ne će nijedan igrač prekinuti svoju igru, kad bude vidio, da je njegov drug nesrećom slomio nogu. Planinar će smjesta priskočiti svome unesrećenom drugu u pomoć. Ako bi kome pozlilo, ili bi se kakova druga nezgoda dogodila, pogledajte samo, kako će planinari svoga druga brižno njegovati i odnijeti ga k najbližem skrovištu; često će planinar svoj vlastiti život staviti na kocku, samo da izbavi svoga druga.

Takove primjere požrtvovnosti Vi ne ćete naći u našem privatnom životu, već samo medju planinarima. I žene, koje budu planinarile, naučiti će, da budu isto tako požrtvovne, kao što su njihovi muški drugovi planinari.

I onda još nešto! Pred zakonom smo svi jednaki — ipak u stvari nema jednakosti u našem društvenom životu. Nema jednakosti, ne može je biti, dok postoje staležne razlike, razlike u vjeri, razlike u narodnosti, razlike u položaju. Prava se jednakost razvija tek na planini, gdje se sve te ograde ruše. Na planini nema razlike zbog vjere, jer jedan drugoga ne pita za vjeru. Nema spora

zbog narodnosti, jer jedan drugoga ne pita za narodnost. Nema ukočenosti, jer se ne gleda, da li je tko bogataš ili siromak.

Ženama je u prvome redu potrebno, da se priuče ovakovom višem shvaćanju humanosti, jer baš žene lako naginju, da koga preziru samo zato, jer je siromah. Žena se mora dovinuti do višeg jednog gledišta — mora doći do uvjerenja, da ima unutarnjih vrijednosti, koje nisu ovisne o spoljašnjim atributima. Ona mora naučiti, da je jedino duša, jedino karakter ono što vrijedi. A to ona može samo medju planinarima. Jer ovdje u nizini gleda se na sve, samo ne na dušu. Gleda se na odijelo a ne gleda se onaj, koji to odijelo nosi. Ako je tko od glave do pete dobro odjeven, onda taj čovjek ima pristupa u najbolje društvo, pa bio najveći lopov. Ovakovi krivi nazori našega vijeka ne mogu se preko noći iskorijeniti, ali dužnost nam je upozoriti žene, da jest jedan svijet, koji nije zakužen tim nazorima, postoji jedan svijet, gdje ima karakter apsolutnu vrijednost. Taj je svijet: svijet planina. Ako hoćete da Vaše žene znadu prezirati zemaljska blaga, ako hoćete da Vaše žene znadu cijeniti značaj i pod skromnom vanjštinom, pustite ih da idu na planine!

Na planini novac nema obične vrijednosti. Tamo se ne dobije za novac — sve! Zamislite si: današnji dan, u 20.om vijeku, jedan svijet, gdje novac ne igra prvu ulogu!

Kolika je etička važnost ovoga momenta, suviše bi bilo istaknuti.

Na planini u opće nema nijedne onih zemaljskih vrijednota, koje ovdje upravljaju ljudskim životom. Gore ne vrijedi ni ljepota — ne cijene se ljudi prema tome, da li su lijepi ili ne. Gore ne vrijedi bogatstvo: bogat ili siromah, ne igra nikakvu ulogu. Ja sam uvjeren, da će svakoj ženi planinarki više imponirati siromašni planinar, koji hladnokrvno prelazi preko najopasnijih mjesta, i ako je možda loše odjeven, i ako ima možda zakrpan kaput, negoli onaj dobro opremljen gospodičić, koji misli, da će ga oprema sama nositi gore, ali kad pogleda u ponor, koljena mu se tresu od straha. Ne: gore ne imponira ni ljepota, ni bogatstvo. To vrijedi i za žene. Neka si nijedna žena ne utvara, da će daleko doći u planinarstvu zato jer je bogata ili lijepa. Tu dolje: da! Znam, da je novac zlatan ključ, što otvara sva vrata, znam da je novac bog, kojemu se svaki klanja, ali na gore! Dobra planinarka bit će samo ona, koja ima odvažnosti u stvaranju odluke, ustrajnosti u izvedenju te odluke i smionosti u prevladavanju svih zapreka.

(Konec prih.)

Dr. JULIJ KUGY, „KRALJ JULIJSKIH ALP“.

Planinec in planinski pisatelj dr. Gustav Gröger je dr. Kugyja imenoval »kralja Julijskih Alp«. — V naslombi na dr. Kugyjevo knjigo, ki je edina svoje vrste v svetovnem slovstvu in ki smo jo na kratko že omenili (str. 44), a jo v tej številki (str. 91.) širše ocenjamo, smo smatrali za svojo strokovno dolžnost, da predočimo današnjim planincem značaj in življenje dr. Kugyja, prav tako velikega kot planinec kakor kot človek. Ta načrt se bo izvršil v dveh člankih; prvega prinašamo danes.

Dr. J. T.

I. O Kugyju, njegovi knjigi, o potopisih in še kaj.

(Študija.)

Dr. Jos. Cir. Oblak.

Jaz pravim: Kdor nima nobenega smisla ne za botaniko, ne za geologijo, niti sploh za prirodoznanstvo, tak ni pravi turist, ni pravi popotnik, ta naj ostane rajše doma; za Boga milega pa ga prosim, naj vsaj ne piše stvari, ki zagledajo včasih beli dan (na tako dragem papirju, pri tako dragem tisku) kot — potopisi; teh bi ne smel pisati nikdo, ki ni v njem tudi nekaj pesniške žile. —

Dr. Kugy je v svoji znameniti knjigi priprosto sin narave, ves navdahnjen z vonjem prave poezije — a v skrivnostno svetšče prirode ga je povedlo prirodoznanstvo, botanika. V mladosti ga je tržaški mentor botanik pošiljal iz Trsta kot gimnazijca na Kras po cvetice. Prav v tistem času je imel tudi to veliko srečo, da se je seznanil z Rudolfom Baumbachom. Ta ga je vpeljal v kraljestvo poezije in v Julijske Alpe. Svojemu profesorju je prinašal teden za tednom redkejšje rastline z našega Krasa, a pri tem se mu je odprla knjiga prirode, da je čital v njej že kot mlad fant v malem in da čita v njej še danes, vedno se pomlajujoč.

Silno priprosto je njegovo življenje. Sin je sicer milijonarske trgovske hiše, a se kreče že v prvi dobi svoje mladosti vedno v prostobožji naravi. Baumbach ga uvede v enega najskritejših in najlepših kotov naše alpske domovine, v visoko Trento, kjer je dozoreval v Baumbachovi duši eden najlepših umotvorov svetovne literature in n a š — Zlatorog. Da je moral v taki družbi Kugy, ki je bil po svoji naravi izreden, nadarjen človek in pesniška natura, postati kaj več kakor navaden športnik, je razumljivo.

Kugyja sem prvič omenil v slovenski javnosti, ko sem l. 1904 napisal v »Slovanu« študijo o Zlatorogu, primerjajoč Aškerca in Baumbacha. To ni prav nič čudnega, kakor ni nič čudnega, da tudi Kugy v svoji knjigi, ki je vsebina njegovega življenja, vedno in vedno

* Dr. Julius Kugy: »Aus dem Leben eines Bergsteigers«. (Rudolf Rohter, Bergverlag, München, 1925.).

omenja Baumbacha, s katerim ga je, dasi 17 let starejšim, vezalo nerazrušljivo prijateljstvo in duševno sorodstvo. Ko je bil Kugy star 19 let, je dozorel v mehki lirski duši Baumbachovi »Zlatorog«. — Baumbach je bil v letih sedemdesetih že cel mož, ko je vpeljal Kugyja v tisti majhni skriti teritorij: Komno, Sočo, Trento, Bogatin, ožek okvir na kranjsko-goriški meji, v kraljestvo Triglava. Tja so tedaj le redko prihajali izobraženi ljudje z zanimanjem za naravo in njeno poezijo. Med temi redkimi je bil tudi znani Dežman (Deschmann). Čudna je naša usoda, da so nam tujci odkrili naše najlepše, skrite prirodne zaklade, in zopet prav nič čudna, ker se je pri nas ideja planinstva šele tako pozno razvila.

Nemec iz Turingije je bil poklican, da nam poda našega Zlatoroga v umetniški obliki, delo, ki je po Hermanu in Doroteji najlepše lirsko-epsko delo tega genra v literaturi. V krasnem Funtkovem prevodu, ki je sam zase samostojna umetnina, pa je postal pravzaprav naša — last, in zdi se mi, da Nemci ne cenijo dovolj visoko te umetnine, morda zato, ker vsa snov ni njihova narodna last. Kdor pa zna tako zadeti narodni ton naše najlepše planinske pravljice in jo odeti v tako veleumetniško obliko, kakor je to storil Rudolf Baumbach, je skoroda — naš. Isto lahko rečemo o najnovejši knjigi, ki jo je izdal verni prijatelj že davno mrtvega Baumbacha, dr. Julius Kugy skoro 40 let potem, ko je zagledal beli dan »Zlatorog«. Izdal jo je na večer svojega življenja — 66 letnik — ko je prišla ura za njo . . . Tudi ta knjiga je — naša!

To je knjiga njegovega življenja.

Vsebina Kugyjevega življenja od zorne mladosti do njegovega večera pa je nerazrušno združena z našim Triglavom, našim Jalovcem, našim Kaninom, našim Višem, našim Montažem, našo Trento in z vsem, kar je tam gori v tistem čarobnem, bajnem, skritem planinskem kotu. Tri četrtine obsežne, krasne te knjige je posvečena le njemu. Kdor zna pisati s tako ljubeznijo o naših gorah, o našem narodu tam gori, kdor je zmožen takega iskrenega spomina — našemu vodniku Andreju Komacu, ta je v duhu naš! Sicer pa tudi njegov rod izvira iz naših krajev; oče mu je rojen v Lipi pri Podklostru. Na tem rodnem kraju visi sin tega očeta; tudi njegovemu spominu poklanja to knjigo, s tisto pobožno vdanostjo, ki je lastna vsem velikim duhovom. Kugy piše nemško in se čuti Nemca, piše pa naša krajevna imena nepotvorjeno vseskozi z našo abecedo. Kugy ni šovinist.

Kugy je izšel že iz one dobe, ko se je razvil takozvani šport in vsi njegovi izrodki, med njimi tudi takozvana »bergfekserija«. On pa ni »bergfeks« in planinstvo mu ni šport, nego mu je vsebina

njegovega življenja, bistvo Kugyja - človeka. Planine so mu njegov alter ego in planinstvo mu je srčna potreba. To se vidi iz njegove knjige, čeprav je delal prvovrstne vratolomne ture in je pri njih užival in ustvarjal kakor umetnik.

Kugy je poet. Baumbach se je vtopil v kraljestvo planinske pravljice in poezije in je skozi napol priprta vrata pogledal sam in je dal pogledati nam v planinski svet. Njegov vredni drug dr. Kugy nam jih v svoji knjigi kot planinec odpre na stežaj. On je poiskal vse najskritejše koticke triglavskega kraljestva. Tako ko Kugy ne pozna Triglava noben Slovenec — karto- in geografsko morda — toda Kugy ga je zajel celega z vso svojo dušo. »Jaz sem ljubil te gore in sem se vedno zopet k njim vračal. Nisem tega storil skokoma, nego, ko sem enkrat stopil na vrh temena triglavskega, me je kakor začaranega priklenil nase, in jaz sem potem stikal v njegovi okolici, kakor da bi bil tam nekaj izgubil ali pozabil. V alpski družbi so dejali: Kugy študira Julijske Alpe sistematično. Toda jaz mislim, da je bil to le videz, in jaz si tega namena nisem bil svest. V resnici je bilo le hrepenenje, da premotrim goro, ki me je privezala nase, od vseh strani, vsako njeno kretnjo, vsako njeno potezo do popolnega spoznanja. V tem iskanju in motrenju in v svečanosti zopetnega svidenja sem hotel najti staro srečo, ki mi jo je naklonila, in zgraditi vedno zopet novo. Tako je zrastel Triglav pred mojimi očmi do ostro zrisane veličastne osebnosti, ki me je tembolj navezala nase, čim jasnejše in globokejše sem spoznal bistvo te osebnosti in njen pomen. Zdi se mi, da narodna duša občuti ravno tako in hodi ista pota, da krsti gore šele potem, ko je po stoletnem opazovanju docela spoznala in zajela njih osebnost in značaj. Zato je treba narodna imenovanja ohraniti (ali čujete to Vi, ki dan za dnem pačite in potvarjate naša krajevna imena? Op. pisca) z vsem spoštovanjem in ljubeznijo jih je iskati tam, kjer so se pozabila, in naravnost ljubosumno nad njimi čuvati, da jih kdo samolastno ne izpremeni in umetno prikroji; kajti po svojem samoraslem zvoku in izvornosti so postala del gorske osebnosti; to izvorno ime daje gori pečat, boljši, točnejši in primernejši; ko vse popisovanje; ono ustvarja pesniški vtis in nastroj, v katerem so gore takorekoč stopile v zavest in v krog opazovanja naroda iz teme preteklosti...« — Kdor tako piše o naših gorah in prav posebno o našem Triglavu, — ta je za vedno naš! — »In tako je prišlo, da sem bil morda 40 krat na Triglavu — natančno tega ne vem. Triglav je bil ideal med gorami moje mladosti, kakor je Trenta moj mladostni ideal visoko-gorske doline. On je najvišji od Julijcev. Iz čarobne deže Zlatorogove je segal v moje sanje in jih obvladoval skozi leta. Nobeni gori nisem posvetil

toliko oltarjev kakor njemu . . . Resnično, med listi, ki vsebujejo zgodovino moje gorske mladosti, pač ni ne enega, na katerega ne bi bil častiti otec Triglav zapisal svojih skrivnostnih znamenj.«

Kdo izmed nas je pisal, mogel in znal tako pisati o našem Triglavu? In v tem genru je pisana vsa njegova 335 velikih strani obsegajoča knjiga. Iz vsake vrstice veje duh pravega planinca, ki je od športa tako daleč proč, kakor so običajni potopisi raznih »športnih pisateljev« od literature . . . Dr. Kugy je literat. Že v zgodnji mladosti so ga pri iskanju rož na naši zemlji, na naših planinah objele modrice. Postal je planinec — poet, poet naših planin, naš poet in naš planinec. Kugy poje o naših planinah, čeprav ne piše verzov.

Take knjige Slovenci še nimamo. Imamo nekaj, kar hoče biti, pa ni . . . Žalibog. Ko sem svoj čas napisal študijo o Baumbachovem »Zlatorogu«, primerjajoč ga z Aškerčevim, sem se Aškercu zelo zameril z dr. Tominškom vred, ki mu tudi ni brezpogojno pohvalil — Trubarja. Ko je že njegova pesniška sila pojemala, je hotel ustvariti v drugem, toda p o d o b n e m žanru in celo obliki — nekaj enakovrstnega Baumbachu . . . Zelo grobo nama je odgovoril. Toda čas, ki je najboljši sejalec in vejalec in izveje iz plevela vsako zrno, je dal nama prav. Morda se tudi jaz s tem komu zamerim Toda v javnosti je treba pisati resnico, pošteno in naravnost. Kdor hoče pisati potopise, vzemi v roko Kugyjevo knjigo — »prid', zidar, se les' učit« Pa tudi to še ni vse. Tudi to ti ne pomaga, ako nimaš svojih misli, srca in glave na pravem mestu, pa makar da preštudiraš vse Ratzelove študije o slikanju prirode. Zidati — da se vrnem k našemu Vodniku — se lahko naučiš, pisati ne. Dobiš lahko nekaj forme, a lastnih misli iz tujih knjig ne moreš črpati. Kdor pa nima teh, ta nima dostopa v kraljestvo izvoljenih, ki jih je obsenčil dobri genij.

Mi smo imeli mnogo take navlake in še danes cvete tu in tam ta plevel. Med plodnim žitom se prerije na svetli dan taka stvar, se javi na belem papirju tudi s slikami. Kje pa je tisti gotovi pečat? Ni ga. Potopisni — recimo — literat naj ne misli: če je med navedbo razdalj in števila postelj vrnil o lepoti prirode vzklike »krasno« in »prekrasno«, da je napravil — umetniško literarno delo . . . Že nepozabni naš Erjavec je z nedosežno satiro v svoji — »Poti iz Ljubljane v Šiško« pisal o takih brezkrvnih literarnih bitjih. In on je bil tudi eden najodličnejših pravih planincev, ko slovensko planinsko društvo še ni bilo niti v povojih.

Pred leti kot razmeroma mlad fant sem se osmelil — Bog mi ta greh odpusti (prizadeti mi ga niso) — in sem napisal nekaj kritičnih besedi, sklicujoč se tudi na Erjavca, verjemite mi, da ne iz

zlobe ali prešernosti, nego iz potrebe, ker se mi je zamalo zdelo, da je začel poganjati tak plevel na polju naše knjige. — Imajo pa te stvari često polnosoben, bobneč naslov; zdi se mi, kakor da je tak pisatelj že izčrpal vse svoje moči v naslovu.

Za mojo malenkostjo se je Izidor Cankar v svojem romanu »S poti« lotil te literature, ki ni literatura, z žgočo persiflažo . . .

Dr. Kugy pa je polnokrven mojster . . . To je tisto. Tu ni nobenega kompromisa: ali si ali nisi — namreč mojster! Kugyjeva knjiga ni izbirkica slučajnih spisikov, to je knjiga življenja, slika in izpoved duše velikega vernega sina prirode. S to knjigo se je Kugy postavil ob strani svojega mladostnega prijatelja in mentorja Rudolfa Baumbacha, je v gotovem smislu pendant Baumbachovemu Zlatorogu, ki je svetovna umetnina . . . Vsa knjiga nosi pečat umetnosti. Tudi slike kažejo ukus umetnika. Kar je brez ukusa, je tudi v znanstvu brez vrednosti, tako pravi nekje Ratzel, in ima prav. Prava izbira slik je umetnost in daje pečat tudi pisatelju, ki se je te izbire udeleževal. Knjiga se je rodila v radostni zavesti, da prihaja v svet kot celotno zaokroženo in sklenjeno delo ob večeru njegovega življenja.

Znani Hacquet je našel pred okoli 100 leti v gorah Trente novo, sila redko cvetko, ki jo je krstil »Scabiosa Trenta«. To cvetko je iskal Kugy takorekoč celo življenje, a je ni našel. Končno se je izkazalo, da ta cvetka ni nič drugega nego že znana »Scabiosa (Cephalaria, Schrader) leucantha, Linné«. Kugy je posvetil tej cvetki celo poetično poglavje. Naj Vam citiram odstavek, ki ž njim zaključuje dr. Kugy svoje iskanje te cvetlice tam pod Triglavom:

»Srce še veruje vanjo — nedoseženo — in ne omahuje v svoji zvestobi. Spomin jo dviga in veže z močnimi vezmi. Tam gori v tihoti in samoti onih gorá, v solnčnem lesketu višav, v poletnem dihu planin in opojnem duhu planinskega borovja je čutilo le prečesto njeno skrivnostno bližino. Zdaj je čisto in samo njegova, nikomur drugemu ne bo še kdaj cvetela . . . In resnično — ona si ga je zaslužila! Ne misli nikdo, da mi je žal onih časov . . . Kdo bi mogel in hotel kdaj v svojem življenju pogrešati in pozabiti časov prve, najčistejše ljubezni? Neizrekljivo nežno zadržti v meni neka ubrana struna, kadar čujem imenovati njeno ime ali pa zagledam njeno podobo na starem, orumenelem listu . . . In vse, kakor sem upal, in videl in kakor je bilo — vse one slike nadzemske lepote, vsa ona čudesa prirode, ki mi jih je bilo usojeno gledati, ves bajni blesk, ki je razlit po onih potih, se zlivajo v eno samo čutenje v nepopisni globini, — en sam neizrečno topel val mi gre skozi dušo . . . Tako zrem k tvojim sinjim

višavam, — hvaležen in veren... In čez dobe in čase in dalje te pozdravljam, ti ljuba skrivnostna roža mojega srca — Scabiosa Trenta!«

Tako piše samo človek, ki so mu že ob zibeli stale modrice ob strani in je obsenčil njegovo dušo genij. Kugy pa ne piše samo verzov v prozi, nego misli v prirodi tudi svoje filozofske misli. Genijalni Kugy jih druži z vsem čarom svoje póezije, s katero je obdal naše gore. Pred pohodom naše Ponce piše: »Veleplaninska slika Belopeških jezer še ni popolna. Moram jo slikati do konca. Tu stoji še »šlager« za veliki publikum — Mangart... Masa se zanima vedno le za najvišjega, najmogočnejšega, tako v življenju kakor v gorah. Oko ji je očarano od njega in prezre tako lahko marsikoga najplemenitejšega v njegovem spremstvu. Tisočem, ki se tu šetajo po gozdnih potih proti Belopeškim jezerom, se godi tako kakor množici vernikov, ki pridejo v katedralo. Vsi le gledajo k velikemu oltarju, ki se blišči med oblaki kadila v prelestni svetlobi sveč. Le malokateri stopijo v stran, ki vedo v stranskih nišah za dragoceno kapelo in se zbirajo v stran od trušča in drenja v svetem miru k globoki pobožnosti... Niša, v katero vstopam po dolžnostnem poklonu gospodu in kralju tega gorskega kraljestva, je vzhodno pod velikansko bastijo v zidovih v ozkem grebenu med Ponco in Mangartskim grebenom — to je okolica Žagarice.«

Kdo še zna tako čutiti, tako pisati?

Hvala mu! Kugyjeva knjiga je vkljub bogati alpski nemški literaturi dogodek v njej. In mene najbolj veseli, ko vidim, da bo njegove slave v veliki meri deležna naša lepa, ljubljena domovina.

KOTIČEK.

VELIKEMU PLANNCU JAKOBU ALJAŽU

ZA 80 LETNICO ROJSTVA IN ZA GOD 27. JULIJA 1925
POSLAL TRENTAR

Sveti Jakob od Bogá je
bil izbran v apostola,
da oznanjeval ljubezen
bi do skrajnih mej svetá.
Tudi Tebe v tako delo
sveto je nebo sprejelo. —
Bil je ljubljenec Gospodov
in zato ga Kristus vzal je
s sabo gor na goro Tabor,

da je gledal Njega slavo,
veličastno spremenjenje.
Tudi Tebe Bog povabil
v duhu je v gorá višave,
da s Triglava bil si priča
dela rok Njegove slave.
In na temenu častitem
ves očaran si izjavil:
»Dobro nam je tukaj biti!«

šotor — stolp si si napravil,
da od tam bi čuda božja
z drugimi vred občudoval
ter s triglavsko bi Marijo
varuh nad domovjem plaval. —

Ko umrl je sveti Jakob,
so ga nesli v Kampostelje:
kjer je blagovest oznanjal,
tja so vrele njega želje.

Še krepak si, še junak si,
Dolgo še naj Bog Te živi!
Da oral bi in sejal bi
na Njegovi sveti njivi
mnogo še, Ti stoti god
doživeti daj Gospod!
A potem naj Tvoje truplo
v novo ponesó svetišče,
ki postaviš je pri »Domu«
pod Triglavovo snežišče.

Duh Ti pa odpluj v višine
gor do stolpa vrh Triglava,
a od tamkaj v »Campostelle«,
v »polje zvezd« naj Ti odplava:
poleg Jakoba patrona
naj Te venča rajska krona!

Nam ostani pa patron
vsem planincem naokoli,
stolujoč nad stolpom svojim,
nad ozemljem tem obojim!
Bodi nam patron, da vsi
bili vzorni bi ko Ti,
vzore da bi vsi ljubili,
ž njimi brate bi pojili,
dvigali se gor v višave,
dokler tudi nam kedaj
ne ovenča trudne glave
»zvezdnega poljá« sijaj!

K SEDEMESEETLETNICI FERDU SEIDLU. Dr. Jos. Cir. Oblak.

Dne 10. marca 1926 je obhajal svojo sedemdesetletnico vladni svetnik Ferdo Seidl, ob svojem starostnem jubileju svež po duhu in telesu, kakor to more biti le pravi planinski brat. Ohranila nam ga je takega priroda, ki je hvaležna vsakemu, ki se zateče v njeno okrilje; naš jubilarant je motril prirodo, z umevanjem iskajoč znanstvene resnice, a jo je tudi zajel s svojim srcem ter občutil vso njeno poezijo . . .

Redki so znanstveniki, ki se jim je v prirodi odprla tudi knjiga poezije, koje je v nji več, kakor v vsem človeškem žitju in bitju. Ti so izvoljeni; njim ni priroda le predmet za eksperimente ali dokaz za veljavnost izvestnih zakonov; ne: ti se bližajo prirodi s srcem in zato tudi slišjo utripljaje srca — prirodo.

Med temi je Ferdinand Seidl, geolog in botanik in planinec v pravem pomenu besede, pisatelj »Kamniških planin« — in pesnik »Rastlinstva naših Alp«.

Nepozabne mi ostanejo ure, ko sem v njegovi prijetni družbi hodil po tej božji naravi. »Ne da bi hotel odvrniti obiskovalca planin od običajnega užitka na solnčnih, svobodnih višavah, ne, povekšati in uglobiti mu hočem užitek s tem, da se ne bo naslajal samo na obsežnem razgledu, na mnogoterosti, veličastnosti in smelosti v oblikah in merah vrhov in dolin, na ogromnosti gorskih mas, na raznoličnosti v rastlinski odeji, na razdelitvi vodotokov ter na človeških naselbinah, prijazno ga pozdravljajočih, nego da bo znal to krasno in mnogoliko podobo, ki se mu prostira pred očmi, uspešno motriti tudi z umom«. Tako je zapisal v svojih »Kamniških planinah«, katerih poljuden geološki in krajinski opis nam je podal l. 1907 iz solnčne Gorice.

Zgodaj se mi je odprla knjiga prirode in sem znal čitati v njej. Toda on me je opozoril tako mimogrede, tako neprisiljeno in neusiljivo v tistem svojem znanem prijetnem kramljanju, na to in ono v naravi, zdaj na to in ono linijo v gorovju, obliko globeli in sestavino ravnine, ki te povede nazaj v pradavne čase, pri tem pa nikdar iz vidika puščajoč estetske lepote, ki je bila od nekdanj, je in bo v vsaki formi, zdaj na bôre rastlinico in njeno borbo za življenje, zdaj na

estetsko obliko dreves in njihovo arhitektonsko lepo zgradbo, boreč se za ravnotežje, vse pa tako prijetno in mimogrede, kakor zna to samo on . . . Bil je moj mentor, da se še sam ni zavedal . . . Jaz sem mu hvaležen, on pa mi bo dejal, da ne ve, zakaj. To je tisto! On sam ne ve, da mi je ob takih prijetnih izprehodih odpiral na vseh straneh knjigo prirode na široko, kažoč mi njeno vsestransko lepoto.

F. Seidl ni takozvani potopisec. On je znanstvenik, a je obenem poet. In to je, kar ga uvršča med istinite planince, kakor jih umevam jaz. Mari je planinec tisto človeško bitje, ki dirja kakor stroj v planine, se vzpenja po skalnih stenah in pretoka doline, ne vidi in ne čuti onega, kar je skrito povsod v božji naravi? . . . In v tem smislu je stari penzionist, ki s solnčnikom v roki gleda s svojega izprehoda s pobožno mislijo v srcu k njemu ne več dostopnim vrhovom, motri bornega hrošča, se veseli in opazuje metulja ter zre na svetlo zelenje vse okoli sebe s tistim neizraznim občutkom, ki ga pozna le srce pravega prijatelja prirode, ta sedemdesetletnik je v mojih očeh, večji planinec kakor vsi tisti, ki oznanjajo planinstvo le s cepini, z vrvmi in dolgimi palicami, ter ga oznanjajo z ošabnimi besedami.

Ferdinand Seidl se pogovarja s narodo po svoje kot znanstvenik in kot poet obenem. Zapisal je: »Oni, ki zna vsako črto v gorskem reliefu skrbno zaznamovati s čustvom in hkratu z umom, združuje v sebi veselje nad lepim in veličastnim prizorom z zadovoljivo zavestjo, da razume občudovani predmet.«

Zato je F. Seidl ostal s 70 leti mladenič!

OBZOR in DRUŠTVENE VESTI.

Dr. Julius Kugy: Iz življenja hribolazca.*

V založbi Rudolf Rotherja v Monakovem je izdal znani hribolazec in turistični pisatelj dr. Julius Kugy iz Trsta prekrasno knjigo, ki je izredne važnosti zlasti za nas Slovence, ker je dobra tretjina njenega obsega odmerjena Julijskim Alpam. Njegovi spomini so tako svojevrstno in samoniklo pisani, da odpirajo tudi onemu ljubitelju gora, ki je že globoko prodril v neizčrpno lepoto alpskega sveta, povsem nove vidike.

Dr. Kugy je tekom svojega življenja preplezal nešteto gorskih velikanov, obvladal kot prvi marsikateri dostop ter kot pobornik in raziskovalec stal vedno v prvih vrstah alpinistov. V naših planinah je ovekovečil svoje ime v Triglavu, priplezal je prvi na Škrlatico, odkril nove dostope na Jelovec ter se izredno uspešno udeleževal v tskrat manj znanih predelih naših planin. Dasi so ga turistično-tehnični problemi zelo zanimali, je vendar v bistvu gledal gore vedno s stališča esteta in poeta in baš ta okoliščina tvori glavni čar njegovih spominov in podčrtava prikupljivost njegove osebnosti.

»Moja knjiga ni športna knjiga. Tudi ni vodnik niti kažipot. Skuša le orisati osrečujočo vlogo, ki so jo igrale gore v mojem življenju. Je zahvala. Želel bi, da bi bila visoka pesem, zapeta v čast in slavo gora.«

In ta slavospev gora je zapel dr. Kugy kakor nihče pred njim. Le iz najgloblje ljubezni in tisočkrat uživane sreče in zlasti visokogorskih občutij in

* Dr. Julius Kugy: Aus dem Leben eines Bergsteigers. Bergverlag Rudolf Rother, München. Mk. 16.—

razpoloženj se more roditi taka knjiga. In tudi to šele tedaj, če plemenita lepota gora najde ubrano dušo, ki pojmi in vsrka vase ta čudesa ter prelije v pesniške izraze svoja bogata doživetja.

V zgodnji mladosti so ga zajele gore v svoj čarni krog ter ga priklenile nase. S kraških vrhov, kjer je proučaval domačo floro, je zagledal od južnega solnca ožarjene Julijske Alpe, koprne je strmel v njihove svetle vrhove. In skrivoma, brez vednosti skrbne matere, je pričel svojo pot. Mangart, Triglav, Viš so ga prvi privabili k sebi ter mu široko odprli duri v planinski raj.

Kmalu nato pa išče v Trentskih hribih in Triglavskem pogorju ono »skrivnostno Hacquetovo »Scabiosa Trenta«; cvetlico, ki je bajé kot posebna redkost rastla v teh krajih. Dolga leta je stikal za njo in pri tem dobobra spoznal vse vrhove in doline Triglavske skupine. Trentske Scabiose ni našel; mnogo let kasneje je ugotovil, da je iskal cvetlico, ki jo je Hacquet pomotoma smatral za novo vrsto, dasi je bila že pred njim odkrita in nazvana z drugim imenom. Toda ni mu bilo žal onih let, kajti »Scabiosa Trenta« mu je postala simbol vseh onih čudežev narave in nadprirodnih krasot, ki so jih tiste čase gledale njegove oči.

V družbi divjih lovcev in nepozabnega trentskega vodnika Andreja Komaca, ki mu je postal bolj prijatelj ko vodnik in čigar odlične lastnosti je dr. Kugy visoko cenil, je otvarjal nova pota. Suhi Plaz, Triglav, Jalovec, Razor, Prisojnik, Bovški Grintavec, Kukova Špica, Ponca in mnogi drugi vrhovi Julijskih Alp so postali priljubljeni cilj njegovih izletov; vsepovsodi je iskal novih dostopov in jih skoro vedno tudi našel. Vsled tega bo njegovo ime trajno blestelo kot eno najznamenitejših v zgodovini razkritja Julijskih Alp.

Mnogo užitkov mu je bilo usojenih v gorah; Viš, Kanin, Montaž, Dolomiti, Švicarske in Francoske Alpe so ga vsako leto pozdravljale kot rednega gosta. Na Mont Blanc, Monte Rosa, Finsterarhorn, Matterhorn in še na sto drugih vrhov ga je gnala neutešljiva želja po novih doživetjih in odkritjih. In vsepovsodi je prinašal globoke vtise in nepozabne slike, ki mu danes kot dragocena posest počivajo v dnu duše ter ožarjajo jesen njegovega življenja s svojim veličastnim bleskom.

Gore so mu postale to, kar so vsakemu pravemu hribolazcu: žarišče sreče in duševne svobode, svetla točka, h kateri se hrepeneče obračajo njegove oči, kadar ga tarejo in gnatejo megle v dolinah. — Čudil se je njihovi lepoti, ko je stopal poleti po njihovih duhtečih pašnikih, željno je pil njihovo zimsko krasoto, ko je hodil po zledenelih grebenih in so plazovi hrumeli mimo njega v dolino; nepozabne so mu noči, ko je visoko v stenah pri plapolajočem ognju gledal v zvezde in v temne obrise gorskih orjakov; nebroj vtisov se je zgostilo v eno samo, ogromno, neskončno privlačno sliko večne lepote, ki mu je do kraja napolnila srce.

Dr. Kugy je velik mojster jezika. Njegovo pripovedovanje je vedno prijetno in žavahno. Odličen slog, ki ga tako poredkoma zasledimo v delih pisateljev-alpinistov, in pesniški polet sta mu neprecenljiva zaveznika. Tupatam oplazi z dobrodušno ironijo izrastke in zablode turistike. V svoje pripovedovanje vpleta zanimive anekdote in zdrav, prijeten humor povišuje mikavnost njegovega dela. Rekordne alpinske čine popisuje s skromnostjo strokovnjaka, ki je iskal v planinah bolj užitka in lepote nego slave in znamenitosti. Vse delo pa preveva ona resnična, čista, mogočna ljubezen do gora, ki jo ž njim vred občutijo vsi oni hribolazci, ki so se za vse življenje zapisali goram. Kdor hoče do dna spoznati poezijo in estetiko turistike, ne more iti mimo te knjige.

Tako prisrčno, tako nežno in čustveno, tako globoko še nihče ni pisal o gorah. Redkokomu so goré dale toliko svojega bogastva ko dr. Kugyju. Usoda ga je obdarila s srcem, ki je vztrepetalo ob vsaki novi krasoti, ki je zaznalo vse najbolj skrite čare planinskega sveta. Vsi oni čudoviti hipi, polni sreče in nepopisnih slasti, so se mu vgrebli globoko v spomin; iskrena hvaležnost do gora, ki so mu bile vse življenje vir najčistejše sreče, tolažnice v trpljenju in prijateljice v urah potrtosti, mu je narekovala to knjigo; v njej se zrcali zagonetni čar gora, kakor ga občuti sanjava duša pesnika.

A. B.

Jakob Aljaž in Janko Mlakar v Mariboru. — Ko je naš »hudomušni Janko«, profesor Janko Mlakar, na vabilo Prosvetne Zveze v Mariboru obljubil, da pride 5. februarja tja predavat o svoji lanski turi na Mont Blanc, so planinski in njim bližnji krogi v Mariboru napeli vse sile svoje zgovernosti, da so istočasno privedli v Maribor tudi Mlakarjevega brata po duhu in značaju, prijatelja in mentorja izza mladih nog, Jakoba Aljaža, ki mu je bil Maribor še tuj. In mladeniški, častitljivi stari gospod se je dal pregovoriti. Janko Mlakar je v nabito polni dvorani Gospodarske banke predaval o svoji zmagi nad najvišjo goro v Evropi, predaval tako, kakor je le njemu dano: pri vsej temeljiti stvarnosti z originalnim humorjem. Jakob Aljaž pa je dospel v Maribor že 2 dni prej in je še ostal pol dneva po predavanju; a še je bilo premalo časa, da bi mu mogli Mariborčani vseh slojev izkazati svojo prisrčno prijateljstvo in da bi jih on mogel razvedrevati in bodriti s svojo neizčrpno svežostjo, originalno modrostjo in šegavostjo. Vsi bi ga radi videli in slišali, a tudi on je mogel in moral vse videti in slišati. Hodil je kakor v triumfu iz kraja v kraj; videl je vse mesto z okolico, pogledal si je Falo, sedel je v županovi loži v gledališču, bil je škofov gost in gost planincev, udomačil se je pri mestnem župniku, gimnazijci so ga v slavnostni dvorani počastili, so mu zapeli in zaigrali; najrazličnejši zastopniki so ga pozdravljali v dvorani Gospodarske banke in v Narodnem Domu; sploh, zdelo se je, da se okrog njega zbira vse mesto. Povsod so ga sprejeli kot svojega, a on se je očitno počutil med njimi, kakor bi bil doma.

O podrobnostih tu ne govorimo. Zanašamo pa se, da je s svojim dnevi v Mariboru naš Aljaž nabral nekaj gradiva za nadaljevanje svojih »spominov«, ki jih je pred 3 leti dozdevno zaključil...

Jože.

Odlikovanje župnika J. Aljaža. — Dne 7. marca t. l. je na Dovjem v ondotnem Ljudskem Domu okrajni glavar radovljiški, g. dr. Peter Vodopivec odičil z redom sv. Save III. stopnje našega planinskega starosto, svetnika Jakoba Aljaža, v navzočnosti zvestih mu župljanov ter zastopnikov in prijateljev od blizu in daleč. Govorile so se prisrčne besede kot voščila mladeniškem, 80 letnemu odlikovancu, a on je odgovarjal s svojim prirodnim dostojanstvom. — Vsi planinci mu želimo še mnogo, mnogo let.

»Zdravje«. — Zdravstveno-poučni list. — Leto II. — Drž. higijenski zavod v Ljubljani, je začel pred letom dni izdajati časopisu »Prerod« prilogo »Zdravje«, ki se je že v drugem letu osamosvojila. Pred nami leži prva številka »Zdravja«, ki vsebuje skoro izključno splošno zdravstvene članke, kakor: »Skrb za narodno zdravje — vsakega državljana dolžnost«; »Učitelj in ljudsko zdravje«; »Vzroki širjenja nalezljivih bolezni«; »Naša zdravstvena zakonodaja« i. dr. — Članki so pisani poljudno, ker imajo vsi namen, širiti smisel za zdravstvena — javno- in osebno-higijenska vprašanja ter vzgajati narod za zmerno, zdravju koristno življenje. Turistika služi praktično tudi zdravstvenim svrham, saj utrjuje telo, poveča odpornost in navaja k življenju v naravi; ni pa vse dobro, kar delajo in kakor delajo turisti; kar se tiče zdravja in zdravstva sploh, pogrešamo le prepegosto

skrbi za javno in osebno higijeno. V tem pogledu bo list »Zdravje« planincu (in planinki) dobrodošel vodnik in svetovalec, pa tudi dober mentor za zdravstvu prikladno življenje. — List stane za celo leto 30 Din. Dr. T.

Gibanje članstva SPD v letu 1925.

Leopold Sparhagl.

Ker so se letos vse podružnice SPD hitro odzvale prošnji za sestavo statistike, za kar se jim na tem mestu zahvaljujem, mi je mogoče, da podam natančne podatke o gibanju članstva SPD, zanimive za vsakega zavednega planinca, za domača in za inozemska turistična društva.

V letu 1925 je Osrednji Odbor SPD imel 3.580 članov, za 430 manj nego v letu 1924.

Iz I. tabele je razvidno, da je bilo gibanje članstva pri Osred. Odboru zelo živahno. Odstopilo je precej članov, a tudi nanovo se jih je mnogo vpisalo. Vzrok tako pestremu gibanju članstva je pred vsem materijelnega izvora. Članstvo O. O. se zbira po pretežni večini iz srednjega stanu. Povišanje članarine, osobito pa preklic pravice do polovične vožnje po železnici za skupine od pet do devet članov, to dvoje je bilo povod, da so mnogi člani društvu obrnili hrbet.

Še bolj so ti gmotni vplivi učinkovali pri gibanju članstva posameznih podružnic SPD, kakor je razvidno iz II. tabele: »Gibanje celokupnega članstva SPD v letu 1925«.

V letu 1924 so imele vse podružnice skupaj 3680 članov. To število je tekom l. 1925 padlo na 3040 članov, torej kar za 640 članov. Nazadovanje podružničnega članstva je torej v primeri s padcem članstva pri O. O. dokaj večje. Neglede na to, da so imele vse podružnice SPD v l. 1924 sorazmerno veliko manj članov kakor O. O., so izgubile tekom leta 1925 še 210 članov več, nego v istem letu O. O.

Da je število organiziranih planincev preteklo leto res precej padlo, nas ne straši, kajti važna statistika poseta naših postojank v l. 1925. ki jo je Planinski Vestnik že priobčil v prejšnjih letošnjih številkah (str. 23, 47), kaže

(Dalje na str. 96)

Gibanje članov Osrednjega Odbora SPD in naročnikov Planinskega Vestnika v letu 1925

Vrsta članov	Stanje član. z 31. XII. 1924	Odstopilo ali umrlo	Pristopilo	Stanje član. z 31. XII. 1925	Razlika 1924-1925
Redni	3946	1382	951	3515	— 431
Ustanovni	63	—	1	64	+ 1
Častni	1	—	—	1	—
Skupaj . .	4010	1382	952	3580	— 430
Naročniki	1409	78	311	1642	+ 233

Gibanje celokupnega članstva SPD v letu 1925

T. št.	Naziv	Sedež	Stanje čl. leta 1924	Stanje čl. leta 1925	Razlika
1	Osrednji Odbor SPD	Ljubljana	redni 3946 ustan. 63 častni 1	3515 64 1	— 431 + 1 —
2	Belokranjska podr. SPD	Planina pri Črnomlju	redni 30	45	+ 15
3	Jeseniška " "	Jesenice, Gorenjsko	redni 264 ustan. —	132 1	— 132 + 1
4	Kamniška " "	Kamnik	redni 220	162	— 58
5	Kranjska " "	Kranj	redni 311 ustan. — častni —	279 1 1	— 32 + 1 + 1
6	Kranjskogorska " "	Kranjska Gora	redni 213 ustan. —	150 4	— 63 + 4
7	Litijska " "	Litija	redni 150	100	— 50
8	Mariborska " "	Maribor	redni 403 ustan. —	385 4	— 18 + 4
9	Mežiška " "	Prevalje	redni 184	149	-- 35
10	Mislinjska " "	Slovenjgradec	redni 80	72	— 8
11	Novomeška " "	Novo Mesto	redni 110	110	— —
12	Podravska " "	Ruše	redni 174 ustan. —	119 7	— 55 + 7
13	Posavska " "	Sevnica	redni 147 ustan. —	106 2	-- 41 + 2
14	Radovljiška " "	Radovljica	redni 220 ustan. —	157 16	— 63 + 16
15	Rogaška " "	Rogaška Slatina	56	44	— 12
16	Savinjska " "	Gornji Grad	redni 586 ustan. — častni —	530 71 1	— 56 + 71 + 1
17	Selška " "	Dražgoše-Železniki	redni 200 ustan. — častni —	151 5 1	— 49 + 5 + 1
18	Slovenjebistr. " "	Slovenska Bistrica	redni 94 ustan. —	45 1	— 49 + 1
19	Šaleška " "	Šoštanj	redni 68	82	+ 14
20	Tržiška " "	Tržič	redni 170	107	— 63
Skupaj . .			7690	6620	— 1070

znaten napredek poseta in potrjuje razveseljivo dejstvo, da smisel za naše planine stalno raste in napreduje.

Konečno naj še omenim tudi **Planinski Vestnik**. Ta se stalno in zadovoljivo širi med našim članstvom. Leta 1924 je imel Planinski Vestnik 1409 naročnikov. Tekom leta 1925 je odstopilo 78 naročnikov, a se jih je priglasilo nanovo 311, tako da je narastlo število v l. 1925 kar za 233 novih naročnikov. Dne 31. decembra 1925 šteje 1642 naročnikov. Z marljivim in podrobnim agitiranjem med planinci pa bi se moglo in se mora to število, ki je v primeri s članstvom še nizko — izdatno zvišati. Vsaj vsak drugi društveni član bi naj bil obenem naročnik »Planinskega Vestnika«; z majčkeno volje bi zmagal nizko naročnino. Saj je naš Vestnik najcenejša jugoslovanska revija, dasi nudi vseskozi le izvirne proizvode. Brezplačno ga SPD članom ne more nuditi, razen če bi se članarina zelo izdatno povišala, skoraj podvojila.

Zato kliče in vabi SPD člane, da se število zopet dvigne, in vabi naročnike, da se bo »Planinski Vestnik« mogel še bolje razvijati in vzdržavati tekmo z drugimi narodi, ki jo je že pričel.

Vsem članom SPD v vednost! Vse člane slovenskega planinskega društva opozarjamo, da je zadnji termin za vplačilo in poravnavo članarine ter naročnine Planinskega Vestnika 10. april 1926. Kdor izmed starih članov ne poravnava članarine do navedenega roka, se smatra, da je izstopil, in bo pri eventualnem zopetnem pristopu moral nanovo plačati pristopnino. — **Osrednji odbor SPD.**

Zemljepisna karta »Savinjskih planin«, katero smo planinci jako pogrešali, je ravnokar izšla. Cena Din 5.—. Dobiva se v pisarni SPD v Ljubljani.

Naše slike. — Triglav z Begunjskega vrha — Povsem drugačno obliko ko v poletnem času ima »naših dedov sivi poglavar« pozimi. Ledenik, ki uvršča Triglav med velegore, je pozimi pokrit z debelo plstjo snega, ki pa na hudih strminah nima obstanka ter zdrči čez rob severne stene v Vrata. Na sliki so dobro vidne sledi, ki jih ti plazovi za seboj puščajo. — Tudi zadnji del stene (pod Kugyjevo polico), ki jo z uspehom pa tudi neuspehom naskakujejo naši plezalci — ponajveč neustrašeni Skalaši — je tu markantno podana.

Vsebina: Dr. J. C. Oblak: Etna (str. 73). — † Dr. Klement Jug: Plezalni zapisniki (str. 77). — Dr. Gizela Tarczay: Žena i planinarstvo (str. 79). — Dr. J. C. Oblak: O Kugyju, njegovi knjigi itd. (str. 84). — Kotiček: Jakobu Aljažu za 80 letnico, Trentar (str. 89). — K sedemdesetletnici Ferdu Seidlu, dr. J. C. Oblak (str. 90). — Obzor in društvene vesti: Dr. Julius Kugy: Iz življenja hribolazca (str. 91). Jakob Aljaž in Janko Mlakar v Mariboru. Odlikovanje župnika J. Aljaža. »Zdravje« (str. 93). Gibanje članstva SPS v l. 1925 (str. 94). Vsem članom SPD v vednost (str. 96). Naše slike: (na prilogi) (str. 94). Vsem članom SPD v vednost. Zemljepisna karta »Savinjskih planin« (str. 96). Naše slike: (na prilogi) Triglav z Begunjskega vrha; (med besedilom) krater Etne (str. 75).

»Planinski Vestnik« izhaja 12 krat na leto in stane v tuzemstvu za celo leto 40.— Din, za inozemstvo 60.— Din. — Naroča, plačuje, reklamira se pri Osrednjem Odboru S. P. D. v Ljubljani. Rokopisi, sploh spisi in poročila za natis se pošiljajo na naslov: Dr. Josip Tominšek, gimn. ravnatelj v Mariboru.

Za uredništvo odgovarja: Janko Mlakar, profesor v Ljubljani. — Izdajatelj: Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani; njegov predstavnik je dr. Fran Tominšek, odvetnik v Ljubljani. — Tisk tiskarne Makso Hrovatin v Ljubljani. (Priloge slik tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani).

Triglav z Begunjskega vrha

Fot. Egon Planinšek